

Шкода К.Г.*студентка 1-го курсу магістратури**ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»**Науковий керівник***Шубіна С.В.***к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування**ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Головним завданням банківської системи у будь-якій країні світу є сприяння розвитку економіки шляхом підтримки необхідними фінансовими ресурсами. Для здійснення цих ключових функцій, перший пріоритет надається формуванню ресурсної бази, частину якої складають залучені та позичені кошти, а саме – зобов'язання банку. У самій їх структурі більшу частину займають депозитні вклади юридичних та фізичних осіб. Оскільки вони значно перевищують власні кошти банку, депозити фактично являються основним джерелом формування ресурсної бази.

На сьогоднішній день вивченню економічної суті банківського депозиту приділяли увагу такі вітчизняні вчені як А.М. Герасимович, О.М. Петрук, В.І. Колеснікова, А.Г. Загородній, Р.І Тиркало та інші. Залежно від дослідження або мети аналізу, різні вчені надають розбіжні судження щодо банківського депозиту (таблиця 1). Тому метою дослідження є систематизація різних точок зору та на основі теоретичного аналізу надання власного трактування поняття «депозит».

Так як широкий спектр ризиків, пов'язаних з банківською діяльністю, потребує систематизації, глибинного аналізу та удосконалення механізму їх регулювання, особливе місце займає питання захисту вкладів фізичних та юридичних осіб. За умови, що етап формування ресурсної бази посідає вагомe місце у стабільності банківської системи, стає питання про необхідність більш чіткого тлумачення та етимології поняття «депозит».

Таблиця 1

Теоретичні підходи до визначення поняття «депозит»

№ з/п	Автор (джерело)	Визначення поняття
1	2	3
	Положення про	Вклад (депозит) - це грошові кошти в

	порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами затверджено постановою НБУ від 03.12.2003 №516	готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під процент або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.[1]
	Закон України від 07.12.2000р. №2121-III «Про банки і банківську діяльність»	Вклад (депозит) - це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.[2]
1.	А.М. Герасимович	Зобов'язання банку за тимчасово залученими коштами фізичних та юридичних осіб або цінними паперами за відповідну плату.[3,с.60]
2.	О.М. Петрук	Кошти, що надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із чинним законодавством України, нерезиденту на чітко визначений строк та під процент і оформлюються відповідною угодою. [4, с.74]
3.	С.В. Князь	Вільні грошові кошти фізичних та юридичних осіб у національній чи іноземній валюті, залучені банком на договірній основі для подальшого їх спрямування у кредитно-інвестиційний процес на умовах повернення, платності та строковості. [5].
4.	Р.І. Тиркало	Це грошові кошти у готівковій або безготівковій формі, у національній або іноземній валюті, що передані банку їх власником, або третьою особою за дорученням та за рахунок власника для зберігання на певних умовах. [6, с.164]
5.	О.В. Васюренко	Гроші, які передані в банк їх власником для зберігання і залежно від умов зберігання враховуються на певному банківському рахунку. [7, с.177]

В ході аналізу відповідних літературних джерел, можна відмітити, що трактування різних авторів є схожим, але існують і деякі розбіжності. Так, поняття «банківський депозит» розглядалось як економічні відносини, що виникають між банком та його клієнтами, так і зобов'язання банку, а саме вимогу клієнта до банку зі сплати відповідної суми відсотку. Різнобічні трактування не дають чіткого розуміння економічної сутності поняття, тому більш доцільним пропонуємо порівняно систематизований підхід до визначення. А саме, депозит – це грошові кошти у готівковій та безготівковій формі, надані фізичними або юридичними особами на певний строк або до запитання як у національній та в іноземній валюті, так і банківські метали, з подальшою виплатою вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.

В ході дослідження було проаналізовано нормативну базу щодо регулювання депозитної діяльності. Так, можна відміти, що її вимоги достатньо детальні і суворо регламентовані. Але, зважаючи на сучасну ситуацію в країні, були виявлені прогалини у правовій регламентації кредитно-депозитної діяльності, що значно підірвало довіру до банківської системи.[8]

Таким чином, в роботі було узагальнено підхід до трактування економічної сутності поняття «банківський депозит», що являється важливим фактором для чіткого розуміння категорії ресурсної бази банківської установи, та дозволить більш детально акцентувати увагу на організації депозитної політики в сучасних реаліях ринку банківської системи.

Список використаних джерел

1. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами затверджено постановою НБУ від 03.12.2003 №516 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>
2. Закон України від 07.12.2000р. №2121-III «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>
3. Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко; за ред. А.М. Герасимовича – К.:КНЕУ, 2004 – 599 с.
4. Петрук О.М. Банківська справа: Навч. пос. / за ред. Ф. Ф. Бутинця. – К.: Кондор, 2004. – 461 с.
5. Князь С. В. Депозит як основне джерело банківських ресурсів / С. В. Князь, Мар'яна Володимирівна Горун // Вісник Університету банківської справи Національного банку України, 2013. т.№ 1.-С.164-168.
6. Тиркало Р. І. Банківська справа: навч. посіб. / Р.І. Тиркало. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 314 с.

7. Васюренко О. В. Банківський менеджмент: посібник / О.В. Васюренко – К.: Вид. центр «Академія», – 2001. – 320 с.
8. Бартош, О. М. Депозитна політика як складова системи управління діяльністю банку [Текст] / О. М. Бартош // Фінансовий простір. – 2014. – № 4(16). – С. 19-24.